

УДК 351

DOI: 10.31733/17-03-2023-601-603

Вікторія ЗЕЙКАН

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності

Науковий керівник:

ст. викладач **Олександр ЗАХАРЧЕНКО**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Без чіткого розуміння впливу цінностей та інтересів людей на неможливе формування національної безпеки України. Безперечно, проблеми у сфері національної безпеки не обмежуються військовими, економічними, екологічними чи інформаційними аспектами, а охоплюють практично всі аспекти життя та діяльності українського народу. М. Пірен зазначає: «...невіддільною функцією кожної держави як соціального утворення є формулювання збалансованої, реалістичної, в основному правильної, ефективно консолідованої політики національної безпеки, спрямованої на гарантування сприятливих умов життя і виробничої діяльності її громадян, державних установ з метою захисту життєво важливих інтересів народу, суспільства і країни від зовнішніх і внутрішніх загроз. Національна безпека України є необхідною умовою збереження і примноження духовних і матеріальних цінностей Українського народу»[5].

Усвідомлюючи небезпеку корупції та її негативний вплив на можливість досягнення поставлених цілей, міжнародне співтовариство та найвищі керівники країн зобов'язалися робити все можливе для запобігання та боротьби з корупцією, з метою підвищення прозорості національних влади та заохочення чесності та непідкупності. Важливими напрямками діяльності визначено підвищення якості законодавства, зміцнення міжнародного співробітництва, розвиток потенціалу правоохоронних органів для ефективної боротьби з організованою злочинністю та корупцією, легалізацію коштів, одержаних незаконним шляхом. Позитивні заходи, спрямовані на підвищення довіри суспільства до системи правосуддя шляхом боротьби з корупцією та заохочення поваги до прав людини, а також шляхом підвищення професіоналізму всіх секторів кримінального правосуддя, визначені як необхідні засоби для спрямування діяльності. Саме таким чином держава може гарантувати відкритість, доступність і справжнє врахування потреб і прав усіх людей[5]. Питання запобігання корупції розглядається з особливою делікатністю через призму найнебезпечніших загроз національній безпеці України.

Професор І. І. Мазур також вважає корупцію загрозою економічній безпеці та невід'ємною частиною національної безпеки. Професор вважає, що взаємозв'язок тіньової економіки та корупції полягає в тому, що тіньова економіка є фінансовою основою корупції, а корупція – механізмом забезпечення функціонування тіньової економіки. Корупція визнається як спосіб комерціалізації чиновниками своїх службових обов'язків [8, с. 134]. Корупція як соціальна реальність і самостійний прояв службової несумлінності визначає як економічні, так і інші види злочинів. Поряд з цим, корупційна злочинність у сфері воєнної безпеки сьогодні є однією з актуальних загроз для національної безпеки України, проведенню оборонної реформи, розвитку євроатлантичних норм та демократичних перетворень українського суспільства. Це знижує ефективність військової організації та боездатність армії, відволікає ресурси або збільшує їх реальну вартість, негативно впливає на морально-психологічний стан військовослужбовців, завдає шкоди іміджу Збройних Сил України [9]. Щодо шкідливості та суспільної неприємності корупційних злочинів, особливо у сфері військової безпеки, ми повністю погоджуємося з викладеними думками. Незворотними наслідками наслідків, визначених корупційними злочинами, є саме суспільна шкідливість злочинів, які розслідуються. Корупційні злочини є як причиною, так і наслідком низького рівня життя країни, ненадійного дотримання конституційних засад прав і свобод громадян, економічного розвитку, дефіциту бюджету та

фінансової кризи.

Йдеться, зокрема, про неспроможність українських спецслужб задовольнити потреби суспільства, недостатню національну єдність та суспільну консолідацію, негативні зовнішні впливи на інформаційний простір, тероризм тощо. Водночас завдання національної політики у сфері національної безпеки є переважно декларативними, що не сприяє досягненню конкретних цілей подолання загроз чи мінімізації їх впливу» [6-7]. Сфера національної безпеки не втратила своєї актуальності на початку 2021 року, але ситуація в Україні кардинально змінилася – російська федерація розпочала широкомасштабну агресію проти нашої країни. Потрібна негайна відповідь, оскільки необхідні для захисту суверенітету та територіальної цілісності країни та життя українців. Враховуючи те, що Україна не вступає і не вступала до жодного міжнародного військово-політичного альянсу і має покладатися виключно на себе, необхідним є перерозподіл державних ресурсів та перегляд пріоритетів національної безпеки та оборони.

В. Лагодіна підкреслила: «Проблема досягнення стабільності та безпеки завжди була проблемою, з якою стикалися народи всіх країн і не є новою. Актуальність безпеки виникла одночасно з появою держави. Вона залишається найважливіша функція кожної держави. У зв'язку зі складною структурою національної безпеки як системного явища та високою динамікою її складності теоретико-методологічні основи вирішення цього питання постійно уточнюються» [4]. При цьому «говорячи про Україну сьогодні, то до загроз національній безпеці нашої держави слід віднести на самперед злочинні дії російської федерації, що чиняться для виснаження української економіки і підриву суспільно-політичної стабільності задля знищення Української держави і захоплення її території; а також корупція та неефективна система державного управління, економічна криза, виснаження фінансових ресурсів держави, зниження рівня життя населення, загрози енергетичній безпеці, загрози інформаційній безпеці, загрози кібербезпеці і безпеці інформаційних ресурсів, загрози безпеці критичної інфраструктури, загрози екологічній безпеці тощо» [3].

Отже, система національної безпеки має багато складових, серед яких завдання: захист національного суверенітету та територіальної цілісності, охорона конституційного ладу, створення умов для досягнення політичної та економічної незалежності, забезпечення громадського порядку, боротьба зі злочинністю та інші. Слід підкреслити, що виконання всіх цих дій здійснюється уповноваженими органами, які реалізують різноманітні національні програми, постанови, директиви та міжнародні договори, а також норми національного законодавства відповідно до їх компетенції. Усі вони мають основне завдання, покладене на них державою, – надійно захищати інтереси держави, створюючи тим самим належні умови для стабільного розвитку кожної людини, суспільства та держави. Варто підкреслити, що ця політика буде ефективною, якщо пріоритет буде надаватися захисту національних інтересів і цінностей у ненасильницький спосіб. Необхідно негайно зайнятися координацією та контролем діяльності державних органів щодо запобігання корупції та забезпечення інституційного реагування на корупцію.

Тому першочерговими завданнями держави, спрямованими на зміцнення національної безпеки, є: створення ефективної системи запобігання корупції, формування комплексних заходів протидії явищу корупції, виявлення та подолання всіх її соціальних причин, як наслідок, координація правоохоронної діяльності органів та державних установ у боротьбі з корупцією взаємодії.

1. Бобрицький Л.В. Рада національної безпеки і оборони України як орган координації і контролю у боротьбі з корупцією. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2009. Вип. 20. С. 95–102.

2. Горник В.Г. Державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : «Державне управління»*. 2018. Т. 29(68). № 3. С. 123–130.

3. Кобко Є.В. Система забезпечення національної безпеки України: елементи та характер їх реалізації в сучасних умовах. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 112–116.

4. Лагодіна В.О. Національна безпека як зміст і мета державної політики України. *Правова інформатика*. 2007. № 2(14). С. 69–76.

5. Пірен М.І. Політичні засади національної безпеки в системі регіонального управління. Зб. наук. пр. Української академії державного управління при Президенті України / за заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. Вип. 2. Ч. I. 380 с.

6. Резнікова О.О. Розробка Стратегії національної безпеки з урахуванням принципів національної стійкості. Стратегічна панорама. Національний інститут стратегічних досліджень. 2018.

№ 2. С. 5–11.

7. Собакарь А.О., Нестерцова-Собакарь О.В. Категоріально-теоретичний вимір національної безпеки України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 107–111.

8. Мазур І. І. Антикорупційна політика в системі детінізації економіки. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі. Матеріали II міжнар. наук.- практ. конф. (Київ, 8 груд. 2017 р.). [Редкол. В. В. Черней, В. В. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2017. С. 133–135.

9. Організаційно-методичні вказівки щодо реалізації державної антикорупційної політики в діяльності Міністерства оборони України та Збройних Сил України в 2019 році. Міністерство оборони України. 22.11.2018. URL: https://www.mil.gov.ua/content/corruption/Org_metod_vkazivky_ANTUCORUP_2019.pdf.

УДК 343.35+33

DOI: 10.31733/17-03-2023-603-605

Карина ЙОГАНСЕН

здобувач вищої освіти

Науковий керівник:

ст. викладач **Вікторія ЗУБЕНКО**

(*Національна академія внутрішніх справ*)

CORUPTION AS A THREAT TO THE ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE

Corruption is one of the global problems of our time; it greatly hinders the socio-economic and political development of any country. Its influence on the country's economy is growing, the scale is increasing, and the scope of corruption crimes is expanding.

Ukraine received 33 points out of 100 in the Corruption Perceptions Index (CPI) for 2022. Our score has increased by one point and now Ukraine ranks 116th out of 180 countries in the CPI [1].

The concept of "economic security" is inextricably linked with the concept of "national security". The term "national security" has firmly entered the life of the modern world and has become part of the domestic and foreign policy of many countries. For example, the USA is developing a doctrine, concept and strategy of its national security, where special attention is paid to issues of economic security. Since the economy is one of the vital aspects of the activity of the individual, society and the state, the provision of national security is essentially impossible without the provision of economic security. The security of the country in all its forms is implemented through state financing, the basis of which is GDP, that is, economic security is the lever that ensures the stability of all types of security against external and internal threats and ensures the competitiveness of the state in the international arena. In the system of national security, economic is the material basis of national sovereignty and determines the real possibilities in guaranteeing other types of security. That is, economic security is the basis for the functioning of all its other elements that are part of this system (military, technical, food, environmental).

Corruption (from the Latin corruption-bribery) is a socially dangerous phenomenon in the field of politics and public administration, which is expressed in the deliberate use by representatives of the authorities of their official status to illegally obtain property and non-property benefits in any form. This phenomenon has become a threat to economic security of the state, since its destructive effect is manifested in the decline of the country's international prestige and authority, the destruction of the moral and spiritual foundations of society, the bureaucratization and corruption of public officials, and the increase in the level of crime.

In the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption" dated October 14, 2014, corruption is defined as the use by a person specified in the first part of Article 3 of the Law of official powers or opportunities related to them for the purpose of obtaining an illegal benefit or accepting such a benefit or accepting a promise /offers of such a benefit for oneself or other persons or, accordingly, a promise/offer or provision of an unlawful benefit to the person specified in the first part of Article 3 of the Law, or at his request to other natural or legal persons with the aim of inciting this person to unlawfully use the official powers granted to him or related opportunities [2].

The analysis of a number of definitions of the concept of "corruption" makes it possible to single out the general features of this phenomenon, which we propose to include:

1) Mutual obligations;